

**CURSO
2022-23**

**PROGRAMACIÓN PSICOLOGÍA 2º BACH
DEPARTAMENTO DE FILOSOFÍA**

IES Agra de Raíces

INDEX

<u>PSICOLOXÍA 2º BACHARELATO.....</u>	<u>3</u>
1.- INTRODUCCIÓN	3
2.-CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE...	4
3.- CONTIDOS E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	4
4.- CONSIDERACIÓNS METODOLÓXICAS	36
5.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS	38
6.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN.....	38
7.- PUBLICIDADE E INFORMACIÓN AO ALUMNADO E ÁS FAMILIAS EN CASO DE ENSINO A DISTANCIA	42
<u>PUBLICIDADE DA PROGRAMACIÓN</u>	<u>42</u>

PSICOLOXÍA 2º BACHARELATO

1.- INTRODUCCIÓN

1.1.- Obxetivos xerais do bacharelato

No marco da LOMCE, o Bacharelato ten como finalidade proporcionarlle ao alumnado formación, madureza intelectual e humana, coñecementos e habilidades que lle permitan desenvolver funcións sociais e incorporarse á vida activa con responsabilidade e competencia. Así mesmo, capacitará o alumnado para acceder á educación superior.

O bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
- ñ) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
- o) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
- p) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

1.2.- Obxetivos xerais da psicología

A materia de Psicología é unha materia de libre configuración á que se pode acceder desde calquera

das vías do Bacharelato e que proporciona coñecementos fundamentais para o mundo actual, xa que serve tanto de orientación da propia conduta como de introdución aos coñecementos específicos que precisa calquera profesional da saúde ou de traballos que requiran e teñan as relacións persoais, laborais ou sociais como finalidade.

A materia organízase en seis bloques: «A psicoloxía como ciencia», «Fundamentos biolóxicos da conduta», «Os procesos cognitivos básicos: percepción, atención e memoria», «Procesos cognitivos superiores: aprendizaxe, intelixencia e pensamento», «A construción do ser humano. Motivación, personalidade e afectividade» e «Psicoloxía social e das organizacións». Daquela, desde a consideración da disciplina como ciencia, analízanse os fundamentos biolóxicos da conduta, as capacidades cognitivas como a percepción, a memoria e a intelixencia, afondando na aprendizaxe e na construción da nosa personalidade individual e social.

2.-CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

A materia de Psicoloxía, desde a dobre vertente humanística e científica, pode colaborar dun xeito representativo e versátil a fomentar o espírito científico, a capacidade de aprender sobre o mundo (CMCCT) e moi particularmente sobre a propia capacidade de aprender e as súas técnicas (CAA). A actualidade dos seus contidos e as múltiples experiencias prácticas permiten un tratamento transversal da materia que incide no coñecemento das relacións entre os diferentes ámbitos da cultura (CSC) e fai necesario usar as redes sociais e o tratamento da información procurando deste xeito un dominio nestes eidos (CD). Como disciplina que pode cooperar na mellora xenérica das condicións de vida das persoas e, ao mesmo tempo, patrocinar, desde o autoconhecimento, o xenuíno

desenvolvemento persoal, é unha materia que permite desenvolver o espírito emprendedor (CSIEE). A metodoloxía que aplicaremos na materia insistirá de forma especial na capacidade expositiva do alumnado, tanto de forma escrita e icónica como verbal (CLL).

3.- CONTIDOS E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Para esta materia consideramos esenciais os seguintes obxectivos propostos para o Bacharelato, que adecuaremos aos contidos específicos da materia:

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, fundamentalmente adquirindo os coñecementos científicos necesarios para sustentar unha igualdade de xénero e o respecto aos dereitos dos individuos, insistindo no especial dereito á saúde, tanto física coma psíquica.
- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais, para o que serán especialmente útiles os coñecementos adquiridos na materia.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades

- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos
- n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural, relacionando o ámbito da materia con diferentes expresións culturais.
- ñ) Impulsar condutas e hábitos saudables en relación coa saúde psíquica.

A concreción para cada estándar de aprendizaxe figura nas seguintes táboas organizadas por trimestres e bloques de contido.

O bxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
PRIMEIRO TRIMESTRE 2 UNIDADES DIDÁCTICAS: «A CHAVE DA ALMA» E «O CORAZÓN DA MÁQUINA» (LIBRO DE TEXTO ED. XERAIS)					
b e h l	BLOQUE 1. A PSICOLOXÍA COMO CIENCIA. UNIDADE 1: «A CHAVE DA ALMA» B1.3. Diversidade de acepcións do termo psicoloxía ao longo da súa evolución. B1.4. Obxecto propio da psicoloxía. A psicoloxía e outros saberes.	B1.1. Entender e apreciar a especificidade e a importancia do coñecemento psicolóxico, como ciencia que trata da conduta e os procesos mentais do individuo, valorando que se trata dun saber e unha actitude que estimula a crítica, a autonomía, a investigación e a innovación.	PSB1.1.1. Explica e constrúe un marco de referencia global da psicoloxía, desde as súas orixes en Grecia (nas filosofías de Platón e Aristóteles), ata o seu recoñecemento como saber independente da man de Wundt, Watson, James e Freud, definindo as acepcións do termo psicoloxía ao longo da súa evolución, desde o etimolóxico, como "ciencia da alma", aos achegados polas correntes actuais: condutismo, cognitivismo, psicanálise, humanismo ou Gestalt.	CAA	Elabora mapas e esquemas completos, pero a orde lóxica está mal elaborada. 50% nos exames.
			PSB1.1.2. Recoñece e valora as cuestións e os problemas que investiga a psicoloxía desde os seus inicios, distinguindo a súa perspectiva das proporcionadas por outros saberes.	CMCCT	Usa ideas persoais, pero non afonda nas cuestións. 50% nos exames.
d e l	B1.5. Obxectivos que caracterizan a psicoloxía. B1.6. Facetas teórica e práctica da psicoloxía, e ámbitos de aplicación. B1.7. Metodoloxías da investigación psicolóxica: métodos e obxectivos	B1.2. Identificar a dimensión teórica e práctica da psicoloxía, os seus obxectivos, as súas características e as súas ramas e técnicas de investigación relacionándoas, como ciencia multidisciplinar, con outras ciencias cuxo fin é a comprensión dos fenómenos humanos, como a filosofía, a bioloxía, a antropoloxía, a economía, etc.	PSB1.2.1. Explica e estima a importancia dos obxectivos que caracterizan a psicoloxía: describir, explicar, predicir e modificar.	CMCCT	Comprende e propón os obxectivos de forma correcta. 50% nos exames.
			PSB1.2.2. Distingue e relaciona as facetas teórica e práctica da psicoloxía, e identifica as ramas en que se desenvolven (clínica e da	CSC	Aplica a distinción de forma correcta sempre e con exemplos.

O b xectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
			acerca das seguintes teorías: psicanálise, condutismo, teoría cognitiva, Gestalt, humanismo e psicobioloxía.		50% nos exames.
			PSB1.3.3. Analiza e valora criticamente textos sobre os problemas, as funcións e as aplicacións da Psicoloxía de autores como W. Wundt, S. Freud, A. Maslow, W. James e B. F. Skinner, entre outros.	CCL	Comprende os textos e tira conclusións, pero estas son moi básicas e non as explica. 50% nos exames.
			PSB1.3.4. Utiliza a súa iniciativa para expor as súas conclusións argumentadamente, mediante presentacións gráficas, en medios audiovisuais.	CD CSIEE	Usa unha ferramenta dixital de forma efectiva. 50% nos exames.
BLOQUE2. FUNDAMENTOS BIOLÓXICOS DA CONDUTA. «O CO RAZÓN DA MÁQUINA»					

O b xectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
e	B2.1. Anatomía do encéfalo humano. Comparativo co doutros animais.	B2.1. Explicar a evolución do cerebro humano desde un enfoque comparativo, das que se derivan.	PSB2.1.1. Identifica, contrasta e valora o nivel anatómico diferentes tipos de cerebro, explicando e apreciando a relación directa que mantén co desenvolvemento da conduta humana.	CMCCT	Selecciona ben os materiais e realiza unha investigación autónoma, pero as respostas son insuficientes. 50% nos exames.
d e g i	B2.3. Morfoloxía da neurona e a sinapse, impulso nervioso e neurotransmisores. B2.4. Áreas do cerebro e as funcións que executan.	B2.2. Analizar e apreciar a importancia da organización do sistema nervioso central, fundamentalmente do encéfalo humano, distinguindo as localizacións e as funcións que determinan a conduta dos individuos	PSB2.1.2. Investiga a través de internet a filoxénese humana e a evolución do cerebro, explicando e apreciando a relación directa que mantén co desenvolvemento da conduta humana. PSB2.2.1. Realiza unha presentación con medios informáticos, en colaboración grupal, sobre a morfoloxía neuronal e a sinapse, describindo o proceso de transmisión sináptica e os factores que a determinan, o impulso nervioso e os neurotransmisores.	CB	Comprende o proceso a través de explicacións fundamentais, pero a representación non é propia nin está personalizada. 50% nos exames.
			PSB2.2.2. Investiga e explica a organización das áreas cerebrais e as súas funcións, e localiza nun debuxo as devanditas áreas.	CMCCT	Selecciona ben os materiais e realiza unha investigación autónoma, pero as respostas son insuficientes. 50% nos exames.
e h i l	B2.5. Técnicas de investigación da actividade cerebral: anxiogramas EEG, TAC, TEP, IRM, intervencións directas e estudo de casos. B2.6. Impulso que deron as técnicas	B2.3. Entender e valorar as técnicas actuais de investigación do cerebro e o seu impacto no avance científico acerca da explicación da conduta e na superación dalgúns trastornos e dalgunhas doenzas mentais.	PSB2.3.1. Describe e compara as técnicas científicas de investigación do cerebro: anxiogramas, EEG, TAC, TEP, IRM, intervencións directas e estudo de casos.	CMCCT	Investiga e reconece información relevante. 50% nos exames.

O b x e c t i v o s	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
	de investigación do cerebro para o estudo do comportamento e a solución dalgunhas patoloxías.		PSB2 3.2. Analiza e aprecia o impulso que estas técnicas de investigación cerebral lle deron ao coñecemento do comportamento humano e á solución dalgunhas patoloxías.	CSC	Comprende a maior parte dos conceptos e recoñéceos, pero non é quen de crear unha valoración na aplicación. 50% nos exames.
a c e g i	B2.7. Bases xenéticas da diferenza entre a conduta feminina e a masculina. B2.8. Doenzas causadas por alteracións xenéticas. Anomalía na conduta. Síndromes.	B2.4. Comprender e recoñecer algunhas das bases xenéticas que determinan a conduta humana, apreciando a relación de causa e efecto que pode existir entre ambas as dúas e destacando a orixe dalgunhas doenzas producidas por alteracións xenéticas.	PSB2.4.1. Explica a influencia dos compoñentes xenéticos que interveñen na conduta, e investiga e valora se estes teñen efectos distintivos entre a conduta feminina e a masculina.	CMCCT	Comprende a maior parte dos conceptos e recoñéceos, pero non é quen de crear unha valoración na aplicación. 50% nos exames.
			PSB2.4.2. Relaciona e aprecia a importancia das alteracións xenéticas coas doenzas que producen modificacións e anomalías na conduta, utilizando o vocabulario técnico preciso: mutación, trisomía, monosomía, deleción, etc.	CCL	Comprende a maior parte dos conceptos e recoñéceos, pero non é quen de crear unha valoración na aplicación.

			50%	nos
			exames.	
		PSB2.4.3. Localiza e selecciona información en internet acerca de distintos tipos de doenzas causadas por alteracións xenéticas, tales como a síndrome de Down, a síndrome de Turner, a síndrome do miño de gato	CD	CMCCT

O b xectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
			ou a síndrome de Klinefelter, entre outras.		
b c d h	B2.9. Sistema endócrino. Glándulas e hormonas, e influencia na conduta. Influencia na diferenza entre a conduta feminina e a masculina.	B2.5. Investigar e resumir a influencia do sistema endócrino sobre o cerebro e os comportamentos derivados diso, co fin de valorar a importancia da relación entre ambos.	PSB2. 5.1. Realiza, en colaboración grupal, un mapa conceptual do sistema endócrino, apreciando a súa influencia na conduta humana e os seus trastornos, por exemplo: hipófise e depresión, tiroide e ansiedade, paratiroide e astenia, suprarrenais e delirios, páncreas e depresión, sexuais e climaterio, etc.	CMCCT CSIEE	
			PSB2.5.2. Investiga as diferenzas endocrinolóxicas entre homes e mulleres, e os seus efectos na conduta, valorando o coñecemento destas diferenzas como un instrumento que permite un entendemento e unha comprensión mellores entre as persoas de diferente sexo.	CSC	
SEGUNDO TRIMESTRE 2 UNIDADES DIDÁCTICAS: «OS LADRILLOS DA MENTE» E «SERES PENSANTES» (LIBRO DE TEXTO DE ED. XERAIS)					
BLOQUE 3. OS PROCESOS COGNITIVOS BÁSICOS: PERCEPCIÓN, ATENCIÓN E MEMORIA. UNIDADE 3: «OS LADRILLOS DA MENTE»					
b d e g h l m	B3.1. Percepción: elementos e fases do proceso. B3.2. Teorías sobre a percepción: asociacionismo, Gestalt, cognitivismo e neuropsicoloxía. B3.3. Leis da percepción da Gestalt. B3.4. Ilusións ópticas e trastornos perceptivos. B3.5. Algúns fenómenos	B3.1. Comprender a percepción humana como un proceso construtivo eminentemente subxectivo e limitado, no cal ten a súa orixe o coñecemento sobre a realidade, valorando o ser humano como un procesador de información.	PSB3.1.1. Distingue e relaciona os elementos que interveñen no fenómeno da percepción (estímulo, sentido, sensación e limiares de percepción), recoñecéndoos dentro das fases do proceso perceptivo (excitación, transdución, transmisión e recepción).	CMCCT	O esquema presentado é unha recreación dun esquema previamente publicado, pero é completo e correcto. 50% nos exames.
			PSB3.1.2. Compara e valora as achegas	CAA	Usa a información

O b xectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
	perceptivos: constancia perceptiva, percepción subliminar e percepción extrasensorial, membro fantasma e percepción por estimulación eléctrica do cerebro (por exemplo o ollo de Dobbelle), etc.		das principais teorías acerca da percepción: asociacionismo, Gestalt, cognitivismo e neuropsicoloxía.	CCEC	adquirida sobre o tema en diferentes momentos, mais dun xeito non integrado, salpicando a tarefa sen conectar con esta. 50% nos exames.
			PSB3.1.3. Elabora unha presentación con medios audiovisuais e en colaboración grupal, desenvolvendo a súa iniciativa persoal e as leis gestálticas da percepción, valorando a súa achega conceptual e identificando exemplos concretos de como actúan (por exemplo, a través de obras pictóricas ou fotografías).	CSIEE	Están representadas todas as leis, pero non é capaz de poñer exemplos persoais. 50% nos exames.
			PSB3.1.4. Procura e selecciona información, utilizando páxinas web, acerca dalgúns tipos de ilusións ópticas, diferenciándoas dos trastornos perceptivos como as alucinacións e a agnosia.	CD	Recóllese información pertinente de diferentes fontes, pero en moitos casos non se citan. 50% nos

			exames.
		PSB3.1.5. Comenta e aprecia algúns fenómenos perceptivos, como a constancia perceptiva, a percepción subliminar e extrasensorial, o membro fantasma e a percepción por estimulación eléctrica do cerebro	CD Recoñece os fenómenos perceptivos nos documentos para analizar, pero non é quen de valoralos nin

O b xectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
			(por exemplo, o ollo de Dobelle) entre outros, e expón as súas conclusións a través de soportes de presentación informáticos.		de facer un comentario persoal. 50% nos exames.
b d e h	B3.6. Factores individuais e sociais que inflúen na percepción.	B3 2. Explicar e apreciar a relevancia das influencias individuais e sociais no fenómeno da percepción, valorando criticamente tanto os seus aspectos positivos como os negativos.	PSB3.2.1. Discirne e elabora conclusións, en colaboración grupal, sobre a influencia dos factores individuais (motivación, actitudes e intereses) e sociais (cultura e hábitat) no fenómeno da percepción, utilizando, por exemplo, os experimentos sobre prexuízos realizados por Allport e Kramer.	CSC	Coñece e recoñece os principais aspectos cognitivos e é quen de realizar de novo un experimento xa realizado sobre eles 50% nos exames.
b d e g m	B3.7. A memoria. Atención e concentración. B3.8. Tipos de atención. B3.9. Alteracións da atención. B3.10. Tipos de memoria. Relación entre eles e utilidade que teñen na aprendizaxe humana.	B3.3. Coñecer e analizar a estrutura, os tipos e o funcionamento da memoria humana, investigando as achegas dalgúns teorías actuais, co fin de entender a orixe e os factores que inflúen no desenvolvemento desta capacidade no ser humano, e utilizar as súas achegas na súa propia aprendizaxe.	PSB3.3.1. Relaciona os conceptos de atención e concentración como puntos de partida da memoria, distinguindo os tipos de atención e os tipos de alteración que poden sufrir.	CCL	Recoñece a importancia da atención e a concentración no documento para analizar, pero non é quen de valoralos nin de facer un

	<p>B3.11. Esquecemento: causas.</p> <p>B3.12. A memoria e os efectos producidos nela por desuso, interferencia, falta de motivación, etc.</p> <p>B3.13. Distorsións e alteracións da memoria.</p>				<p>comentario persoal.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB3.3.2. Utiliza a súa iniciativa persoal para deseñar e elaborar, con medios informáticos, un cadro comparativo sobre diferentes tipos de memoria (sensorial, MCP e MLP), analizando a correspondencia entre elas e valorando a utilidade que</p>	<p>CSIEE</p>	<p>Sitúa os trastornos que se poden visualizar nos documentos propostos e introduce ademais un esquema copiado que permite situalos no conxunto</p>

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
			teñen na aprendizaxe humana.		dos procesos da memoria. 50% nos exames.
			PSB3.3.3. Procura e selecciona información en páxinas web e libros especializados, acerca das principais causas do esquecemento, tales como as fisiolóxicas, as producidas por lesións, por represión, por falta de procesamento, por contexto inadecuado, etc., e elabora conclusións.	CAA CD	Sitúa os trastornos que se poden visualizar nos documentos propostos e introduce ademais un esquema copiado que permite situalos no conxunto dos procesos da memoria. 50% nos exames.
			PSB3.3.4. Analiza e valora a importancia dalgúns dos efectos producidos na memoria por desuso, interferencia, falta de motivación, etc., e expón as súas consecuencias de xeito argumentado.	CCL	Recóllese información pertinente de diferentes fontes, pero en moitos casos non se citan. 50% nos exames.

			<p>PSB3.3.5. Exemplifica, a través de CD medios audiovisuais, algunhas distorsións ou alteracións da memoria, como a amnesia, a hipermnesia, a paramnesia e os falsos recordos, desenvolvendo a súa capacidade emprendedora.</p>		<p>Toma exemplos dos documentos para explicar as diferentes alteracións da memoria e recoller comentarios doutros explicativos sobre elas.</p>
--	--	--	--	--	--

O b x e c t i v o s	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
					50% nos exames.
BLOQUE4. PROCESOS COGNITIVOS SUPERIORES: APRENDIZAXE, INTELIXENCIA E PENSAMENTO UNIDADE 4: «SERES PENSANTES»					
b d e g h m	B4.1. Teorías da aprendizaxe: condicionamento clásico; aprendizaxe por ensaio-erro; condicionamento instrumental; teoría cognitiva; aprendizaxe social.	B4.1. Explicar as principais teorías sobre a aprendizaxe, identificando os factores que cada unha delas considera determinantes neste proceso, co obxecto de iniciarse na comprensión deste fenómeno e das súas aplicacións no campo social, e utilizar os seus coñecementos para mellorar a súa propia aprendizaxe.	PSB4.1.1. Utiliza a súa iniciativa persoal para confeccionar, utilizando medios informáticos, un cadro comparativo das teorías da aprendizaxe: condicionamento clásico (Pavlov e Watson); aprendizaxe por ensaio-erro (Thorndike); condicionamento instrumental (Skinner); teoría cognitiva (Piaget); Gestalt (Khöler); aprendizaxe social ou vicaria (Bandura), etc.	CSIEE	O esquema está completo, pero a estrutura é confusa e pouco visible. Dá exemplos pero non son creativos. 50% nos exames.
	B4.2. Técnicas de condicionamento na publicidade. B4.3. Factores que inflúen na aprendizaxe: coñecementos previos adquiridos, capacidades, personalidade, estilos cognitivos, motivación, actitudes e valores.		PSB4.1.2. Analiza e aprecia os resultados da aplicación das técnicas de condicionamento na publicidade, mediante a localización destas últimas en exemplos de casos concretos, utilizados nos medios de comunicación audiovisual.	CCEC CD	Recoñece algunhas técnicas de condicionamento, pero falla na aplicación a contextos concretos. 50% nos exames.

		PSB4.1.3. Describe e valora a importancia dos factores que inflúen na aprendizaxe, como por exemplo os coñecementos previos adquiridos, as capacidades, a personalidade, os estilos cognitivos, a motivación, as actitudes e os valores.	CCL	Coñece os factores que inflúen na aprendizaxe, pero non os reconece facilmente nin pode dar unha opinión persoal aplicada a un
--	--	--	-----	--

O b xectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
					contexto. 50% nos exames.
b d e g m	B4.4. Teorías actuais sobre a intelixencia: teoría factorial de Spearman, multifactorial de Thurstone, e teorías de Cattell, Vernon, Sternberg, Gardner, etc.	B4.2. Comprender os procesos cognitivos superiores do ser humano, como a intelixencia e o pensamento, mediante o coñecemento dalgunhas teorías explicativas da súa natureza e o seu desenvolvemento, distinguindo os factores que inflúen nel e investigando a eficacia das técnicas de medición utilizadas e o concepto de CI, co fin de entender esta capacidade humana.	PSB4.2.1. Elabora mapas conceptuais dalgunhas das actuais teorías sobre a intelixencia, valorando as achegas que no seu estudo tivo cada unha delas, como por exemplo a teoría factorial de Spearman, a multifactorial de Thurstone e as de Cattell, Vernon, Sternberg, Gardner, etc.	CAA	O esquema está completo, pero a estrutura é confusa e pouco visible. Dá exemplos pero non son creativos. 50% nos exames.
	B4.5. Fases do desenvolvemento da intelixencia segundo J. Piaget. B4.6. O CI e os problemas da medición da intelixencia. B4.7. Procesos cognitivos superiores pensamento, razoamento e creatividade.		PSB4.2.2. Utiliza a súa iniciativa persoal para elaborar un esquema explicativo sobre as fases do desenvolvemento da intelixencia segundo J. Piaget, valorando a importancia das influencias xenéticas e do medio neste proceso.	CSIEE	O esquema está completo, pero a estrutura é confusa e pouco visible. Dá exemplos pero non son creativos. 50% nos exames.

			<p>PSB4.2.3. Investiga, en páxinas de internet, o que é o CI e a escala de Stanford-Binet, que clasifica estes valores desde a deficiencia profunda ata a superdotación, apreciando a obxectividade real dos seus resultados e examinando criticamente algunhas técnicas de medición da intelixencia.</p>	<p>CD</p>	<p>Sabe o que é o CI e reflexiona criticamente sobre o seu uso, pero non é quen de aplicalo a un contexto.</p> <p>50% nos exames.</p>
--	--	--	---	-----------	---

O b xectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
			PSB4.2.4. Analiza o que é o pensamento, apreciando a validez tanto do razoamento como da creatividade na resolución de problemas e na toma de decisións.	CCEC	Coñece os factores do pensamento e reflexiona a nivel teórico sobre eles, pero non é quen de aplicarlos á valoración dun contexto. 50% nos exames.
b h	B4.8. A intelixencia emocional e as súas competencias.	B4.3. Recoñecer e valorar a importancia da intelixencia emocional no desenvolvemento psíquico da persoa.	PSB4 3.1. Valora a importancia das teorías de Gardner e Goleman, realizando un esquema das competencias da intelixencia emocional e a súa importancia no éxito persoal e profesional.	CAA	Coñece as teorías da intelixencia emocional e valóraas teoricamente, pero non emite un xuízo persoal ao respecto. 50% nos exames.

a b h m	B4.9. Posibilidades, alcance, límites e perigos da intelixencia artificial.	B4.4. Reflexionar sobre as posibilidades da intelixencia artificial e xulgar criticamente os seus alcances e os seus límites, co fin de evitar a equivocada humanización das máquinas pensantes e a deshumanización das persoas.	PSB4.4.1. Avalía, en traballo grupal, as vertentes positivas e negativas das aplicacións da intelixencia artificial, así como os perigos que pode representar pola súa capacidade para o control do ser humano, invadindo a súa intimidade e a súa liberdade.	CMCCT CSIEE	Traballa cos conceptos de intelixencia artificial e humana, pero non é quen de valorar ou reflexionar criticamente sobre eles. 50% nos exames.
TERCEIRO TRIMESTRE 2 UNIDADES DIDÁCTICAS: «SER UN MESMO» E «DIME CO N Q UEN ANDAS» (LIBRO DE TEXTO DE ED. XERAIS)					

O b xectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
BLOQUE 5. A CONSTRUCCIÓN DO SER HUMANO . MOTIVACIÓN, PERSONALIDADE E AFECTIVIDADE. UNIDADE 5: «SER UN MESMO»					
b d e g m	<p>B5.1. Teorías sobre a motivación: homeostática; das necesidades; do incentivo; cognitivas psicanalíticas; humanistas.</p> <p>B5.2. Causas da frustración. Clasificación dos conflitos de Lewin.</p> <p>B5.3. Alternativas á frustración: agresión, logro indirecto, evasión, depresión ou aceptación.</p> <p>B5.4. Motivación e consecución de logros no ámbito laboral e no educativo.</p>	<p>B5.1. Explicar e valorar a importancia da motivación, a súa clasificación e a súa relación con outros procesos cognitivos, desenvolvendo os supostos teóricos que a explican e analizando as deficiencias e os conflitos que no seu desenvolvemento conducen á frustración.</p>	<p>PSB5.1.1. Utiliza e selecciona información acerca das teorías da motivación (homeostática; das necesidades; do incentivo cognitivas; psicanalíticas; humanistas), utilizando mapas conceptuais, e elabora conclusións.</p>	CAA	<p>O esquema está completo, pero a estrutura é confusa e pouco visible. Dá exemplos pero non son creativos.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB5.1.2. Recorre á súa iniciativa para realizar unha presentación, con medios informáticos, acerca das causas da frustración, partindo da clasificación dos conflitos de Lewin e valorando as respostas alternativas a esta, como a agresión, o logro indirecto, a evasión, a depresión ou a súa aceptación (tolerancia á frustración).</p>	CSIEE	<p>Recoñece algunhas técnicas e teorías, pero falla na aplicación a contextos concretos.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB5.1.3. Argumenta, en colaboración grupal, sobre a importancia da motivación no ámbito laboral e educativo, analizando a relación entre motivación e consecución de logros.</p>	CSIEE	<p>Recoñece algunhas técnicas e teorías, pero falla na aplicación a contextos concretos.</p> <p>50% nos exames.</p>
b d e	<p>B5.5. Teorías da personalidade</p> <p>B5.6. Fases do desenvolvemento da personalidade</p> <p>B5.7. Métodos de avaliación da</p>	<p>B5.2. Comprender o que é a personalidade, analizando as influencias xenéticas, ambientais e culturais sobre as que se edifica, as</p>	<p>PSB5.2.1. Describe, establecendo semellanzas e diferenzas, as teorías da personalidade, como as provenientes da psicanálise, o</p>	CAA	<p>O esquema está completo, pero a estrutura é confusa e pouco visible. Dá</p>

O b xectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
g h m	personalidade e as súas limitacións.	teorías que a estudan e os factores motivacionais, afectivos e cognitivos necesarios para a súa axeitada evolución, en cada fase do seu desenvolvemento.	humanismo, as tipoloxías, o cognitivismo e o condutismo, valorando as achegas que cada unha delas realizou no coñecemento da natureza humana.		exemplos pero non son creativos.
	B5.8. Relación entre a conciencia e os procesos inconscientes.				50% nos exames.
	B5.9. Drogas; alteracións de conciencia e de personalidade.				
	B5.10. Identidade e autoestima.		PSB5.2.2. Recorre á súa iniciativa persoal para realizar unha presentación, a través de medios audiovisuais, sobre as fases do desenvolvemento da personalidade, por exemplo segundo a teoría psicanalista, e elaborar conclusións sobre os cambios que se producen en cada unha delas.	CSIEE	O percorrido polas partes constitutivas da personalidade está completo e ben estruturado, pero non está aplicado á realidade. 50% nos exames.
			PSB5.2.3. Analiza, valorando criticamente, as limitacións dalgúns métodos e estratexias para a avaliación da personalidade, como son as probas proxectivas (test de Rorschach, TAT, test da frustración de Rosenzweig, etc.), as probas non proxectivas (16 FP, NEO-PI-R e MMPI) e as técnicas fisiolóxicas (tomografías, etc.).	CMCCT	Faise unha avaliación teórica e superficial, pero non se realiza unha aplicación práctica. 50% nos

		<p>PSB5.2.4. Diserta sobre a complexa relación entre a función da conciencia e os procesos inconscientes, analizando algúns fenómenos inconscientes, como os soños ou a hipnose.</p>	CCL	<p>Coñece e establece unha definición de exames.conciencia respecto unha formulación teórica e aplícaa a diferentes contextos.</p>	50%	nos
--	--	--	-----	--	-----	-----

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
			<p>PSB5.2.5. Investiga, en traballo grupal sobre os estados alterados de conciencia provocados polas drogas, valorando criticamente a súa influencia nas alteracións da personalidade, e presenta as súas conclusións de maneira argumentada.</p>	CSC	<p>exames.</p> <p>A investigación é exhaustiva, con metodoloxía científica e parte práctica. Non presenta memoria.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB5. 2.6. Indaga sobre a relación entre identidade e autoestima, valorando criticamente a importancia do concepto de si mesmo/a e as repercusións que iso ten no desenvolvemento persoal e vital.</p>	CSIEE	<p>exames.</p> <p>As definicións están ben construídas e as relacións factorais tamén. A valoración é teórica e non persoal.</p> <p>50% nos exames.</p>
b c e g h m	<p>B5.11. Perspectivas, modelos de estudo e métodos usados para tratar as psicopatoloxías.</p> <p>B5.12. Trastornos en relación ás necesidades biolóxicas e ás adiccións.</p> <p>B5.13. Trastornos en relación ás</p>	<p>B5.3. Entender e reflexionar sobre a complexidade que implica definir o que é un trastorno mental, describindo algúns dos factores xenéticos, ambientais e evolutivos implicados, co fin de comprender as perspectivas psicopatolóxicas e os seus métodos de estudo.</p>	<p>PSB5.3.1. Describe perspectivas e reflexiona sobre os métodos utilizados por cada unha delas.</p>	CMCCT	<p>exames.</p> <p>O esquema está completo, pero a estrutura é confusa e pouco visible. Dá exemplos.</p> <p>50% nos exames.</p>

	<p>emocións.</p> <p>B5.14. Trastornos en relación a elementos corporais.</p> <p>B5.15. Trastornos en relación á personalidade.</p> <p>B5.16. Trastornos en relación ao desenvolvemento evolutivo.</p>				exames.
			<p>PSB5.3.2. Utiliza a súa iniciativa persoal para realizar un cadro esquemático, en colaboración grupal e utilizando medios informáticos, acerca das características relativas a algúns tipos de trastornos, por exemplo os asociados ás necesidades</p>	CAA	

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
			biolóxicas e ás adiccións (sexuais alimentarias, drogodependencias etc.), ás emocións (ansiedade e depresión), a elementos corporais (psicosomáticos, somatomorfos e dissociativos), á personalidade (esquizoide, paranoide, límite dependente, narcisista, antisocial etc.), ao desenvolvemento evolutivo (autismo, atraso mental, déficit de atención e hiperactividade, da aprendizaxe, asociados á velez), etc.		
b d e g h	B5.17. Componentes hereditarios e aprendidos dos afectos.	B5.4. Recoñecer e valorar os tipos de afectos, así como a orixe dalgúns trastornos emocionais, co obxecto de espertar o seu interese polo desenvolvemento persoal desta capacidade.	PSB5.4.1. Explica os tipos de afectos (sentimento, emoción e paixón), especificando os seus determinantes hereditarios e aprendidos, e analizando a relación entre emoción e cognición.	CCL	
	B5.18. Relación entre emoción e cognición.		PSB5.4.2. Describe as emocións primarias (medo, noxo, alegría, tristura, ira, sorpresa, etc.) e secundarias (ansiedade, hostilidade, humor, felicidade, amor, etc.), distinguíndoas das emocións autoconscientes (culpa, vergoña, orgullo, etc.).	CCL	
	B5.19. Emocións primarias, secundarias e autoconscientes.		PSB5.4.3. Realiza un cadro comparativo sobre as teorías sobre a emoción, por exemplo como experiencia, como comportamento ou como suceso fisiolóxico, valorando a importancia da psicoafectividade no equilibrio da	CSC	
	B5.20. Teorías sobre a emoción como experiencia, como comportamento ou como suceso fisiolóxico. A psicoafectividade e o equilibrio da persoa.				
	B5.21. Trastornos e problemas emocionais.				

O b xectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
			persoa.		
			PSB5.4.4. Investiga, a través de internet, algúns trastornos emocionais (indiferenza emocional, dependencia afectiva, trastorno maníaco-depresivo, descontrol emotivo, etc.) e problemas emocionais (medo, fobias, ansiedade, estrés, depresión, etc.), exemplificando a través dalgún soporte audiovisual, e elabora as súas conclusións.	CD	
b e m	B5.22. Importancia da afectividade e da sexualidade na maduración da persoa. Psicoloxía da sexualidade. B5.23. Comunicación emocional: linguaxe verbal e non verbal.	B5.5. Coñecer a importancia que na maduración da persoa teñen as relacións afectivas e sexuais, analizando criticamente os seus aspectos fundamentais.	PSB5.5.1. Identifica e aprecia a importancia que, no desenvolvemento e na maduración da persoa, teñen a afectividade e a sexualidade, como dimensións esenciais do ser humano, e describe os aspectos fundamentais da psicoloxía da sexualidade: fisioloxía da resposta sexual, conduta sexual, etc.	CSC	
			PSB5.5.2. Diserta sobre a importancia da linguaxe verbal e non verbal como medios de comunicación emocional na nosa vida cotiá, e expón de xeito claro e argumentado as súas conclusións.	CCL	
BLOQUE6. PSICOLOXÍA SOCIAL E DAS ORGANIZACIÓNS UNIDADE 6: «DIME CON QUEEN ANDAS»					
a b	B6.1. Impacto das diferenzas culturais no comportamento	B6.1. Comprender e apreciar a dimensión social do ser humano, e entender o	PSB6.1.1. Analiza e valora as diferenzas culturais e o seu impacto	CSC	Selecciona os ítems correctos e a análise é

O bxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
c g	<p>individual: a súa influencia nos esquemas cognitivos, na personalidade e na vida afectiva.</p> <p>B6.2. Proceso de socialización. Influencia no desenvolvemento persoal dos grupos, os papeis e os status sociais.</p> <p>B6.3. Orixe social das actitudes persoais. Influencia en condutas violentas en distintos ámbitos.</p> <p>B6.4. Roles sociais de xénero e as súas consecuencias no pensamento e na conduta do home e da muller</p>	<p>proceso de socialización como a interiorización das normas e valores sociais, apreciando a súa influencia na personalidade e na conduta das persoas</p>	<p>no comportamento das persoas a exercer a súa influencia nos esquemas cognitivos, a personalidade e a vida afectiva do ser humano.</p>		<p>suficiente, con exemplos pertinentes e elementos de todos os campos da actividade humana.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB6.1.2. Realiza unha presentación colaborando en grupo e utilizando medios informáticos, sobre o proceso de socialización humana e a influencia dos grupos, os papeis e os status sociais no desenvolvemento da persoa.</p>	CD	<p>A presentación é correcta, traballa todos os apartados do proceso de socialización, pero os exemplos son estereotipados e pouco orixinais.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB6.1.3. Investiga acerca da orixe social das actitudes persoais, valorando a súa utilidade para a predición da conduta humana e a súa influencia en condutas de violencia escolar, laboral, doméstica e de xénero, entre outras.</p>	CSC	<p>A presentación final do traballo é un resumo estandarizado da problemática, pero os exemplos son persoais.</p> <p>50% nos exames.</p>
a b c d	<p>B6.5. Procesos psicolóxicos de masas: impulsividade, intolerancia, inconsciencia, falta de perseveranza, volubidade e</p>	<p>B6. 2. Coñecer e valorar os procesos psicolóxicos das masas, a súa natureza as características e as pautas de comportamento, co fin de evitar as situacións de vulnerabilidade en que da</p>	<p>PSB6.2.1. Procura e selecciona información en internet acerca das características da conduta do individuo inmerso na masa, tales como impulsividade, intolerancia,</p>	CD	<p>Está ben reflectido o traballo teórico de Le Bon, pero non atina cos exemplos e a explicación é moi</p>

O b xectiv os	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competenc ias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
e g h m	<p>falta de capacidade crítica.</p> <p>B6.6. Estudo psicolóxico das masas de Gustav Le Bon. Contaxio de sentimentos e emocións, e perda temporal da personalidade individual e consciente da persoa.</p> <p>B6.7. Psicoloxía de Erikson e a súa explicación das condutas radicais e irracionais nalgúns grupos.</p> <p>B6.8. Medidas para previr a conversión das persoas en masa.</p>	persoa poida perder o control sobre os seus propios actos.	<p>inconsciencia, falta de perseveranza, volubilidade e falta de capacidade crítica, entre outras.</p>		<p>pouco persoal.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB6.2.2. Utiliza e selecciona información acerca do estudo psicolóxico das masas, realizado por Gustav Le Bon, e elabora conclusións acerca do poder da persuasión, o contaxio de sentimentos e emocións que se produce nas masas e os seus efectos na perda temporal da personalidade individual e consciente da persoa.</p>	CSC	<p>Coñece a teoría, pero non é quen de ver a relación co exemplo. Explica o exemplo ou a teoría desconectados entre si.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB6.2.3. Indaga na psicoloxía de Erikson e destaca algunhas das causas psicolóxicas explicativas que sinala acerca dos actos terroristas ou do pensamento radical e irracional que se pon de manifesto en seguidores/as de equipos deportivos, artistas, grupos políticos, relixiosos, etc.</p>	CSC	<p>Coñece a teoría, pero non é quen de aplicala ao exemplo ou faino de forma deficiente.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB6.2.4. Elaboración de conclusións, en colaboración grupal, e formulación de pautas de conduta preventivas co fin de evitar que as persoas se convertan en parte da masa, perdendo o control da súa conduta, dos seus pensamentos e dos seus sentimentos</p>	CSC	<p>Coñece a teoría, pero non é quen de ver a relación co exemplo. Explica o exemplo ou a teoría desconectados entre si.</p> <p>50% nos exames.</p>

O b xectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área Indicador mínimo de logro
b e h m	<p>B6.9. Aplicación da Psicoloxía no mundo laboral. Recursos humanos selección de persoal, integración na empresa, e evolución persoal e profesional.</p> <p>B6.10. Aplicación da psicoloxía no mundo laboral. Factores psicolóxicos e desenvolvemento laboral: adaptación, innovación traballo colaborador, xestión de coñecementos, creatividade autoestima, proposición de retos motivación, fomento da participación, autonomía e xeración de ambientes creativos.</p> <p>B6.11. Aplicación da psicoloxía no mundo laboral. Riscos da saúde psicolóxica laboral.</p>	<p>B6.3. Entender e describir a importancia da psicoloxía no campo laboral e o desenvolvemento das organizacións, reflexionando sobre a importancia do liderado como condición necesaria para a xestión das empresas, reflexionando sobre os erros psicolóxicos que se producen na súa xestión e procurando os recursos axeitados para afrontar os problemas.</p>	<p>PSB6.3.1. Comenta e aprecia a importancia da aplicación da psicoloxía no mundo laboral, en temas tales como os aspectos psicolóxicos que inflúen na produtividade e no desenvolvemento empresarial, a importancia dos métodos e das técnicas psicolóxicas para a selección de persoal segundo os perfís laborais e a resolución de conflitos, etc.</p>	CSIEE	<p>Coñece a teoría, pero non é quen de aplicala ao exemplo ou faino de forma deficiente.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB6.3.2. Procura e selecciona información sobre recursos humanos: selección de persoal e desenvolvemento de programas profesionais favorecedores da integración do persoal traballador na empresa, e a súa evolución persoal e profesional.</p>	CSIEE	<p>Produce un traballo estereotipado e repetitivo da información acadada e tira propostas alternativas típicas.</p> <p>50% nos exames.</p>
			<p>PSB6.3.3. Describe a importancia dos factores psicolóxicos que inflúen no desenvolvemento laboral, como a adaptación, a innovación, o traballo colaborador, a xestión de coñecementos, a creatividade e a autoestima, identificando factores fundamentais, como a proposición de retos, a motivación, o fomento da participación, a autonomía e a xeración de ambientes creativos, mediante exemplos de casos concretos e reflexionando OPO'criticamente sobre a súa aplicación en diversos ámbitos de</p>	CCL	<p>Produce un traballo estereotipado e repetitivo da información acadada e tira propostas alternativas típicas.</p> <p>50% nos exames.</p>

Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo para superar a área
			<p>traballo.</p> <p>PSB6.3.4. Investiga, en páxinas de internet, acerca dos principais riscos da saúde laboral, como son o estrés, a ansiedade, o mobbing e a síndrome de Burnout.</p>	<p>CD</p>	<p>Indicador mínimo de logro</p> <p>Produce un traballo estereotipado e repetitivo da información acadada e non é capaz de facer unha interpretación crítica do exemplo, mais fai unha valoración persoal.</p> <p>50% nos exames.</p>

4.- CONSIDERACIÓNS METODOLÓXICAS

A metodoloxía didáctica no Bacharelato debe favorecer a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo, para traballar en equipo e para aplicar os métodos apropiados de comentario e análise de texto, definición conceptual e, ademais, tamén debe subliñar a relación dos aspectos teóricos das materias tanto coa vida cotiá como con outras materias.

En Bacharelato, a relativa especialización das materias determina que a metodoloxía didáctica estea fortemente condicionada pola compoñente epistemolóxica de cada materia e polas esixencias do tipo de coñecemento propio de cada unha.

Ademais, a finalidade propedéutica e orientadora da etapa esixe o traballo con metodoloxías específicas e que estas comporten un importante grao de rigor científico e de desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).

Os criterios metodolóxicos serán seguintes:

Autonomía: facilitar a capacidade do alumnado para aprender por si mesmo. Para iso o alumnado deberá ler os apuntamentos na casa, e tras resolver co profesor as dúbidas concretas –que o propio alumnado expuxese no foro do AV- contestar os test que se corrixirán por *adecuatio* cos devanditos apuntamentos

Actividade: fomentar a participación do alumnado na dinámica xeral da aula, combinando estratexias que propicien a individualización con outras que fomenten a socialización.

Motivación: procurar espertar o interese do alumnado pola aprendizaxe que se lle propón.

Integración e interdisciplinariaidade: presentar os contidos cunha estrutura clara, mostrando as relacións entre os contidos da Psicoloxía e os doutras disciplinas doutras áreas.

Rigor e desenvolvemento de capacidades intelectuais de certo nivel (analíticas, explicativas e interpretativas).

Variedade na metodoloxía, dado que o alumnado aprende a partir de fórmulas moi diversas

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas poderanse desenvolver de forma presencial e non presencial, ademais de ter un carácter eminentemente práctico e potenciar o traballo en equipo e o proceso de avaliación continua. Dado o carácter humanístico-científico desta disciplina, cremos que debe desenvolverse preferentemente desde un punto de vista transversal coa fin de proporcionarlle ao alumnado un

contexto en función dos seus intereses académicos e persoais, os traballos propostos terán un desenvolvemento transversal que permita, por unha parte, adquirir os coñecementos disciplinares e, por outra, aplicalos a contextos culturais, sociais ou disciplinares do seu interese.

Esta metodoloxía pasa pola xeración de tarefas ou situacións-problema que o alumnado deberá resolver facendo un uso axeitado dos coñecementos disciplinares e integrando diferentes competencias. Incluirá prácticas de traballo individual e cooperativo.

A corrección destas producións de traballo do alumnado reflectirase mediante rúbricas de avaliación.

Coa finalidade de comprobar uns mínimos nos coñecementos da materia por parte do alumnado, recoméndase realizar cuestionarios tipo test de aplicación de coñecementos por cada unidade didáctica. Estes cuestionarios serán pechados coa fin de garantir a súa obxectividade.

Metodoloxía e actividades para o ensino a distancia –en caso de que fose necesario, en función da evolución da pandemia-	
Actividades	<p>Actividades de repaso, reforzo e ampliación:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actividades de creación de tests sobre a filosofía dun ou varios autores –a tratar en cada test- e de comentario de texto. <p>Actividades de repaso non avaliáveis de realización de probas tipo test e outros exercicios interactivos en liña.</p> <p>Actividades de recuperación:</p> <p>As actividades de repaso, reforzo e ampliación avaliáveis permiten a recuperación de avaliacións suspensas durante o ensino presencial. Unha avaliación considerárase recuperada se a media das súas correspondente actividades é un 5.</p> <p>Recuperación final:</p> <p>Actividade de comentario de texto; pódense incluír ademais preguntas curtas. Realízase de maneira preferentemente de modo presencial –en caso de ensino semipresencial-. En caso contrario levarase a cabo telematicamente.</p>
Metodoloxía(alumnado conectividade e)	con sen
Actividades requeridas a través da aula virtual do	

conectividade)	Departamento de Filosofía. En caso de existencia de alumnado en situación de non conectividade non solucionable utilizarase o teléfono e o correo ordinario.
----------------	---

5.- MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

A materia terá un seguimento tanto a través da clase presencial como da aula virtual donde se publicarán os materiais de traballo. Incluiránse textos filosóficos que servirán para ensinar a ler comprendendo o contido. As unidades serán ademais impartidas apoiándose en soportes audiovisuais, dado o crecente uso da linguaxe visual e o poder explicativo da linguaxe visual.

Libro de texto de referencia: *Psicoloxía. Edicións Xerais. ISBN 978-84-9121-035-1.*

Non é obrigatoria a súa compra polo alumnado.

6.- CRITERIOS DE AVALIACIÓN CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Criterios de avaliación

1. Caracterizar, identificar e expoñer, os problemas, conceptos e teorías propostos e desenvoltos en cada un dos bloques temáticos específicos.

Con este criterio trátase de comprobar o nivel de comprensión dos problemas e teorías analizadas e o grao de coñecemento, asimilación e dominio das nocións e conceptos adquiridos sobre eles.

2. Ler, analizar e comentar, textos referidos ás nocións e problemas abordados.

Trátase de verificar con este criterio a capacidade para identificar nas fontes e formulacións orixinais os problemas e nocións adquiridos en diferentes momentos do proceso de aprendizaxe, así como avaliar o grao de competencia lectora e doutras destrezas intelectuais básicas como a capacidade de análise (ideas principais/secundarias, supostos/conclusións), síntese (resumo...), estruturación e distribución do discurso, etc.

3. Argumentar acerca das cuestións máis problemáticas e controvertibles suscitadas por certos temas, fundamentalmente os éticos e políticos.

Con este criterio poderase avaliar a capacidade para facer avances nos procesos de axuste, precisión e flexibilización dos conceptos ao longo do proceso discursivo, así como avaliar o grao de destreza e coherencia argumentativa mantendo o respecto ás diferentes opinións.

4. Utilizar un vocabulario técnico específico tanto nas argumentacións como nas exposicións escritas.

Este criterio permite avaliar o grao de incorporación significativa do vocabulario técnico introducido e comprobar o nivel de precisión, exactitude e rigor no seu uso tanto oral como escrito.

5. Transferir e aplicar as nocións, conceptos e teorías incorporadas á análise da vida real e do propio contorno.

Poderase comprobar con este criterio o grao de funcionalidade e significatividade dos conceptos e teorías adquiridas así como o nivel de conciencia asumido acerca da utilidade dos saberes académicos.

AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN EN ENSINO PRESENCIAL, SEMIPRESENCIAL OU A DISTANCIA SEGUNDO A SITUACIÓN O REQUIRA

<p>Avaliación</p>	<p>Procedementos:</p> <p>Presencial: Exames, probas tipo test e traballos presenciais ou <i>on line</i>. Semipresencial: Actividades (exames, probas tipo test e traballos) requeridas presencialmente ou a través da aula virtual do Departamento de Filosofía na páxina web do Instituto.</p> <p>A distancia: Actividades requeridas a través da aula virtual do Departamento de Filosofía na páxina web do Instituto.</p> <p>Instrumentos: <i>Ver Rúbrica de corrección de actividades*</i></p>
<p>Cualificación final</p>	<p>A distancia: Cuestionarios tipo test 40%, comentario e comprensión de textos 40%, traballos libres 20%</p> <p>Para a obtención da nota final terase en conta a ponderación desas actividades en caso de que esta beneficie ó alumno/a.</p> <p>Teranse en conta as notas de recuperación para aqueles alumnos/as que realizasen algunha. <i>Ver Actividades</i>.</p> <p>A nota da recuperación final non poderá ser superior ó 6.</p>
<p>Probas extraordinarias</p>	<p>Os alumnos/as que deban realizar as probas extraordinarias por non ter acadado un mínimo dun cinco na avaliación ordinaria, serán avaliados daqueles contidos vistos durante o período presencial, semipresencial, e se así se permite pola Consellería, tamén durante o período a distancia.</p>
<p>Alumnado de materia pendiente</p>	<p>Non hai.</p>

*RÚBRICA DE CORRECCIÓN DE ACTIVIDADES

(As notas de cada nivel obtéñense matizando con máis profundidade os criterios)

Criterios	Suspenseo (1-2-3-4)	Aprobado (5-6)	Notable (7-8)	Sobresaínte (9-10)
Cantidade e calidade da información.	O tema ou non está tratado ou o fai insuficientemente. A información ten incorreccións e non é clara ou non está de todo centrada no tema pedido.	O tema está tratado e da resposta aínda que sen afondar. A información sempre foi presentada de forma clara e concisa.	O tema está tratado e centrado na cuestión principal. A maior información é clara, precisa e minuciosa.	O tema está tratado e centrado na cuestión principal. Toda a información é clara, precisa e minuciosa.
Redacción, organización.	Moitos erros de gramática, ortografía ou puntuación. A información non é relevante e non está organizada de forma coherente en gran parte ou en partes do escrito.	Poucos erros de gramática, ortografía ou puntuación. A información é suficientemente relevante e está organizada dunha forma correcta.	Case non hai erros de gramática, ortografía ou puntuación. A información é relevante e está ben organizada.	Non hai erros de gramática, ortografía ou puntuación. A información é relevante e a organización é moi boa, facilitando a comprensión do tema.
Presentación	Mala presentación.	Presentación aceptable.	Boa presentación.	Moi boa presentación.
Comprensión do tema.	Non parece comprender o tema. Ás veces reproduce parágrafos do libro ou apuntes pero sen relación axeitada.	Demostra un entendemento de partes do tema. Hai estudo, pero falta a análise ou as relacións.	Demostra un bo entendemento do tema. Non hai unha mera reprodución dun tema. Fai relacións.	Demostra un completo e profundo dominio do tema. Non reproduce senón que analiza e fai relacións
Vocabulario	Usa palabras ou frases que non se entenden.	Usa vocabulario específico relativamente apropiado	Usa vocabulario específico apropiado.	Usa vocabulario específico apropiado e amplo

Procedementos de avaliación durante o ensino presencial:

- Cuestionarios tipo Test.
- Comentarios de texto para ver que o alumno/a:

- Define correctamente conceptos propios do tema estudado ao longo do curso.
- Identifica o tema, a tese e as ideas secundarias do texto.
- Organiza correctamente información sobre autores e temas tratados na ao longo do curso.
- Resume e expresa con corrección e claridade os contidos desenvolvidos na aula ao longo do curso.
- Identifica correctamente conceptos, ideas, temas... tratados ao longo do curso.
- Probas tipo test ou cuestionario, a resolver ou crear.

Criterios de cualificación e promoción

CUESTIONARIOS TIPO TEST	COMENTARIO E COMPRESIÓN DE TEXTOS	TRABALLOS LIBRES
40%	40%	20%

-Sobre esta cualificación, no proceso ordinario de avaliación continua, valorarase negativamente, restando ata un punto

(1), a falta de respecto cara os demais compañeiros e compañeiras, e as condutas que poidan perturbar, ou distorsionar, o ritmo das clases ou as explicacións e indicacións do profesor.

-O docente poderá sumar ata un punto (1) en función da actitude do alumno/a durante o curso. Teranse en conta os seguintes criterios:

1.-Dedicación: significa que o alumno/a tentou superar as súas dificultades.

2.- Pertinencia: significa que as intervencións van dirixidas a cooperar e dinamizar o desenvolvemento das clases e non a obstaculizalas.

A nota final en ningún caso poderá ser superior a dez (10)

Esta nota por cuestionarios e/ou actividades gárdase na mesma porcentaxe no caso de recuperación de avaliación trimestral. Non acontece así nos exames ordinario e extraordinario de xuño onde a nota depende nun porcentaxe total (100%) da nota alcanzada na referida proba.

Ás probas extraordinarias de xuño presentaranse todos aqueles alumnos/as cuxa cualificación final na avaliación ordinaria sexa inferior a cinco (5).

O nivel de esixencia destas dous probas axustarase ós mínimos esixibles establecidos na programación, polo cal nestas convocatorias non se poderá acadar unha cualificación final superior ao 6 (Ben)

Cando sexa necesario expresar as cualificacións en enteiros, estas serán redondeadas ao enteiro inmediatamente inferior sempre que estean entre as 0 e as 70 centésimas e poderán ser redondeadas ao enteiro inmediatamente superior si van das 70 ás 99 centésimas.

Para poder beneficiarse deste redondeo á alza os alumnos deberán entregar, nos formatos e prazos que se soliciten, os traballos que a tal fin propoña o profesor.

Os traballos consistirán en nubes de palabras, mapas conceptuais ou esquemas sobre os temas que o profesor solicite, escollidos entre os contidos do trimestre. Estes traballos poderán obter como máximo unha cualificación, única e indivisible, de 10 centésimas cada un.

Tamén se poderán presentar, para efectos de redondeo, os traballos sobre libros de lectura voluntaria. Non contará para ese efecto o libro de lectura obrigatoria. Estes traballos poderán obter como máximo unha cualificación de 30 centésimas cada un, non podendo presentarse máis dun traballo de lectura voluntaria por trimestre, nin máis de dous no curso..

O redondeo non se terá en conta á hora de elaborar as medias do trimestre ou do curso. Para estas operacións estatísticas terase en conta a nota real, con dous decimais, obtida nos exercicios.

7.- PUBLICIDADE E INFORMACIÓN AO ALUMNADO E ÁS FAMILIAS EN CASO DE ENSINO A DISTANCIA

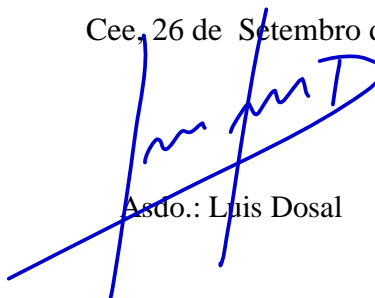
No caso do ensino a distancia as actividades serán publicitadas e requeridas a través da Aula Virtual do Departamento de filosofía, na páxina web do centro:

<http://www.edu.xunta.gal/centros/iesagraraires/aulavirtual/>

PUBLICIDADE DA PROGRAMACIÓN

A presente programación estará dispoñible para calquera consulta na páxina web do centro.

Cee, 26 de Setembro de 2022

Asdo.: Luis Dosal